

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від 02.06.2017 № 3930/0/20-17

Рішення № _____ від _____ 2017 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (щодо обмеження вмісту трансжирних кислот у харчових продуктах) (далі – проект Закону), а також документи, що додаються до проекту наказу, подані листом Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2017 № 05.1-13/12732.

За результатами проведеного аналізу проекту Закону та відповідного аналізу регуляторного впливу (далі – АРВ) на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про регуляторну політику)

встановлено:

проектом Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» щодо обмеження вмісту трансжирних кислот у харчових продуктах.

Однак, проект Закону не може бути погоджений Службою у представлений редакції з огляду на нижчезазначене.

Наданий розробником АРВ до проекту Закону у не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151, (далі – Методика).

Відповідно до пункту 13 Методики результати проведення АРВ, викладаються письмово згідно з додатком 1 цієї Методики.

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а

також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Проте, у АРВ до проекту Закону розробником лише зазначено, що споживання трансжирних кислот пов'язано з підвищенням розвитку цілого ряду порушень у стані здоров'я населення, включаючи серцево-судинні захворювання і деякі форми раку.

Разом з тим, у даному розділі АРВ відсутнє обґрунтування запропонованих змін, не проаналізований сьогоdnішній стан харчових продуктів та галузі в цілому.

У даному випадку, розробнику доцільно здійснити опис запропонованих змін до Закону по суті, обґрунтувати, чому зменшення наявності трансжирних кислот в харчових продуктах повинно знизити ризик серцево-судинних захворювань, пов'язаних з ураженням кровоносних судин атеросклерозом, обґрунтувати необхідність саме законодавчого врегулювання вимог щодо вмісту у харчових продуктах трансжирних кислот.

Крім того, необхідно здійснити аналіз витрат суб'єктів господарювання, на яких буде поширюватися зазначений проект Закону у частині його виконання та зазначити, на яких саме суб'єктів господарювання будуть розповсюджуватись запропоновані норми та яким чином буде здійснюватися контроль за їх додержанням.

Натомість, у даному розділі розробником зазначено, що проблема зовсім не чинить вплив на суб'єктів господарювання, у тому числі на суб'єктів малого підприємництва, що не відповідає дійсності, оскільки саме суб'єкти господарювання і здійснюють виробництво та реалізацію та/або обіг харчових продуктів.

Також є не зрозумілим, чому розробником не розглянуто таку альтернативу внесенню змін до Закону України, як прийняття наказу МОЗ України відповідно до повноважень, передбачених статтею 6 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Враховуючи зазначене, розробником порушено вимогу статті 4 Закону про регуляторну політику, зокрема, *принципу адекватності*, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки обраний спосіб державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми та дозволить досягти поставлених цілей.

Також вищезазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону про регуляторну політику, зокрема, *принципу доцільності*, а саме у частині не обґрунтованої необхідності державного регулювання господарських відносин з метою їх вирішення.

Більше того, у АРВ розробник не оцінив важливість проблеми всього комплексу здійснення законодавчого врегулювання вимог щодо трансжирних кислот і, відповідно, не описав результативних та ефективних механізмів досягнення мети зменшення вмісту цих кислот в харчових продуктах.

Такі дані повинні бути наведені у *цифровому чи кількісному вимірі*, що доводили також факт існування проблеми і характеризували її масштаб.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо

пов'язана з розв'язанням проблеми. Тобто, задекларовані цілі повинні бути викладені чітко, лаконічно та мати під своїм змістом вимірювані показники.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми, з яких обрати не менше двох альтернатив, стисло описати їх та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожній з них.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей обмежився лише текстовим описом вигод і витрат держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них. При цьому, під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва окремо кількісно розробником не визначено витрати, які будуть виникати внаслідок запровадження кожного з альтернативних способів, у грошовому еквіваленті відповідно до Додатку 2 до Методики.

В АРВ розробником не наведено жодних розрахунків витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту Закону, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Зазначене не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних процесів, які потрібно буде забезпечити як органам влади так і суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту Закону та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

У розділі VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» розробником не обраховано витрати органів виконавчої влади на виконання вимог регуляторного акта згідно з Додатком 3 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави. Також не обраховано витрат на одного середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта згідно з Додатком 2 до Методики, що не дозволяє зробити висновок стосовно визначення грошового еквіваленту витрат, які будуть виникати внаслідок запровадження регуляторного акту для суб'єктів великого підприємництва.

Зазначені обставини унеможливають надання об'єктивного висновку стосовно забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання та держави, та чи витрати держави не є оптимальними і не містять ознак корупційних ризиків.

У розділі VII АРВ до проекту наказу «Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта» відсутнє, власне, обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта.

Крім того, зауважуємо, що введення в дію проекту Закону заплановано через один рік з дня офіційного опублікування. Передбачається, що виробники до цього часу повинні модифікувати рецептури, перевірити технологічність альтернатив сировини, провести дослідження зі споживачами. Зробити все вищезазначене за один рік неможливо. Окрім того, методики визначення вмісту трансжирних кислот в різних продуктах харчування повинні бути наявними/чинними в Україні і оприлюдненими до введення в дію проекту Закону, як мінімум, за один рік з метою надати можливість як лабораторіям, задіяним в державному контролі, так і виробничим лабораторіям, впровадити ці методики.

Враховуючи зазначене, доцільне переглянути термін введення в дію проекту Закону.

У розділі VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» розробником не враховано вимоги пункту 10 Методики.

Так, розробником не наведено жодних обов'язкових та додаткових показників результативності регуляторного акту, які безпосередньо характеризують результативність регуляторного акта. Відповідно до вимог Методики ці показники мають бути не описовими, а кількісними та вимірювальними.

Необхідно вказати чотири основних показника, таких як: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта; розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта; рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта та три додаткових показника результативності, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеження результативності).

На порушення вимог пункту 12 Методики у розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» розробником не визначені заходи, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта, а саме, виданих (статистичних, наукових досліджень або опитувань), які використовуватимуться для такого відстеження, та групи осіб, що відбиратимуться для участі у відповідному опитуванні.

Крім того, розробником не визначено строки проведення базового та повторного відстеження результативності регуляторного акта.

Порушення розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону.

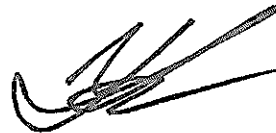
Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту Закону та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект Закону розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики доцільності, ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 у частинні підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами).

Ураховуючи вищенаведене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (щодо обмеження вмісту трансжирних кислот у харчових продуктах).

Голова Державної
регуляторної служби України

Ксенія Ляпіна